

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, co następuje:

Postępowanie o wydanie wyroku łącznego wszczęto z urzędu na skutek informacji zakładu karnego (k. 1).

P. K. został prawomocnie skazany:

1. wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 17.03.2014 r. w sprawie **IIK 1109/13** za czyn z art. 13 §1 k.k. w zw. z art. 278 §1 k.k. popełniony w dniu 27.10.2013 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3, której wykonanie zarządzono, a której odbycie przewidziano na okres od 7.06. do 4.12.2017 r.,
2. wyrokiem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. z dnia 6.06.2016 r. w sprawie **VIIK 88/16** za ciąg przestępstw z art. 278 §1 k.k. popełniony w maju 2014 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, której odbycie przewidziano na okres od 7.02. do 7.06.2017 r.

Skazany był ponadto pięciokrotnie karany, poczynając od 2011 r., zapadł wobec niego także wyrok łączny, jednak wszystkie te kary zostały w całości odbyte, brak było zatem potrzeby obejmowania ich postępowaniem z urzędu.

Dowody:

- karta karna k. 6–6v,
- odpisy orzeczeń z obliczeniami kar k. 8–28,
- obliczenie kary k. 30.

Skazany jest bezdzietnym kawalerem, mieszkał z matką, utrzymywał z prac dorywczych. Ma wykształcenie podstawowe, jest upośledzony w stopniu umiarkowanym.

W zakładzie karnym w G. przebywa od 9.02.2017 r. Jego zachowanie jest przeciętne, nie był karany, ani nagradzany. Nie stosowano wobec niego środków przymusu bezpośredniego. W grupie wychowawczej właściwie układa relacje interpersonalne, nie wykazując skłonności do zachowań agresywnych, nie stwarzał nigdy konfliktów. W stosunku do przełożonych jest grzeczny i taktowny. Nie jest uczestnikiem podkultury przestępczej.

Nie jest zatrudniony i nie czynił o to starań.

Karę odbywa w systemie zwykłym.

Dowody:

- opinia o skazanym k. 32,
- karta karna k. 16–17.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 19 ust. 1 z dnia 20.02.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, przepisów rozdziału IX K. karnego, w brzmieniu nadanym tą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie ustawy. Nie budzi wątpliwości, że ostatni wyrok co do skazanego uprawomocnił się 25.10.2016 r., co obligowałoby sąd do stosowania przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w

brzmieniu obowiązującym przed 1.07.2015 r. Kwestii powyższej nie zmienia fakt dokonania kolejnej nowelizacji k.k. i k.p.k. na mocy ustawy z dnia 11.03.2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja ta utrzymała zasady wydawania wyroków łącznych przewidziane w noweli lipcowej, a jedynie nadała czytelniejszy wymiar wcześniej konfundującemu brzmieniu art. 85 §3 k.k. Ustawa marcowa nie przewidziała żadnych przepisów intertemporalnych odnośnie do kary łącznej, ani też nie uchyliła przepisów wprowadzających nowelę lipcową regulujących tę problematykę.

Kwestię zbiegu realnego przestępstw normuje art. 85 k.k.

Jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną (§1).

Podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1 (§ 2).

Jeżeli po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania kary lub kary łącznej sprawca popełnił przestępstwo, za które orzeczono karę tego samego rodzaju lub inną podlegającą łączeniu, orzeczona kara nie podlega łączeniu z karą odbywaną w czasie popełnienia czynu (§3). Jeżeli kara wykonywana lub orzeczona, o której mowa powyżej, stanie się następnie podstawą orzeczenia kary lub kar łącznych, zakaz łączenia kar odnosi się również do tej kary lub kar łącznych.

Natomiast art. 91 § 2 k.k. stanowi, iż jeżeli sprawca w warunkach określonych w art. 85 popełnia dwa lub więcej ciągów przestępstw określonych w § 1 lub ciąg przestępstw oraz inne przestępstwo, sąd orzeka karę łączną, **stosując odpowiednio przepisy rozdziału IX k.k.**

W chwili orzekania wykonaniu podlegały kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach opisanych na wstępie. I postępowaniem objęto tylko kary podlegające wykonaniu (bezprzedmiotowe byłoby w obecnych warunkach obejmowanie postępowaniem kar nie podlegających wykonaniu, bowiem co do niech nie można wydać wyroku łącznego).

Zgodnie z treścią art. 86 §1 k.k. Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach.

Do połączenia przypadają tu:

- kara 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- kara 4 miesięcy pozbawienia wolności,

Granice kary łącznej sięgały zatem od 6 miesięcy pozbawienia wolności do 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Mając je na uwadze, sąd na podstawie art. 91 §2 k.k. w zw. z art. 85 §§1, 2 i 3 k.k. oraz 86 §1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności pozbawienia wolności objęte wyrokami opisanymi w punktach 1 – 2 części wstępnej wyroku i wymierzył skazanemu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Przywołanie w podstawie prawnej art. 85 §1, §2 i §3 k.k. w zw. z art. 91 §1 k.k. nie było wynikiem błędu czy omyłki sądu, lecz jest najzupełniej prawidłowe.

Jasnym jest, że skoro przepis art. 91 §2 k.k. zawiera odesłanie do innych przepisów rozdziału IX k.k., to przywołanie w podstawie prawnej takich właśnie przepisów poprzedzonych sformułowaniem „w związku” nie jest żadnym błędem i stanowi przykład poprawnego zastosowania prawa materialnego. Nakazuje to zresztą zwykła logika. Przepis art. 91 §2 k.k. stosowany samoistnie, w przypadku wydawania wyroku łącznego, nie niesie za sobą żadnej zdanej do zastosowania treści. **Dla odkodowania normy prawnej wskazującej kiedy zachodzą warunki do**

wydania wyroku łącznego, sądowni oprócz art. 91 §2 k.k. niezbędne są jeszcze przepisy art. 85 k.k. A skoro Sąd ten przepis stosuje, to musi go w podstawie prawnej przywołać.

Dla przykładu, jeśliby sprawca popełnił przestępstwo (lub ciąg przestępstw) w trakcie odbywania kary z za inny ciąg przestępstw, na przeszkodzie wydaniu wyroku łącznego stałby art. 85 §3 k.k. i nie budzi to przecież żadnych wątpliwości. Ale jeśliby ślepo stosować wyłącznie art. 91 §2 k.k., bez sprawdzania czy czyn był popełniony w czasie odbywania kary, uznając, że przepisy art. 85 k.k. są tu irrelewantne, doszłoby jednak do wydania wyroku łącznego. Co stanowiłoby niezrozumiałe i nieuzasadnione premiowanie sprawców, kontynuujących przestępczą działalność albo w formie ciągów podczas odbywania kary, albo nawet pojedynczych przestępstw, ale podczas odbywania kary za ciąg przestępstw. Ustawa żadną miarą nie uprzywilejowuje takich sprawców, ani nie wyłącza stosowania tu art. 85 k.k., mało tego, nie bez powodu nakazuje wręcz stosować odpowiednio przepisy rozdziału IX.

Sądowi znane jest orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych wskazujące (**w tezach**) na celowość przywoływania w podstawie prawnej art. 91 §2 k.k. zamiast art. 85 k.k., rzecz jednak w tym, że gdy zadać sobie minimalny trud zapoznania z uzasadnieniem tych orzeczeń, to okaże się, że nie odnoszą się one (gdyż logicznie nie mogą się odnosić) do wydawania wyroków łącznych, a jedynie do orzekania kary łącznej w wyroku jednostkowym.

To właśnie ograniczenie się do zapoznania jedynie z tezami powyższych orzeczeń prowadzi do wypaczenia podstawy prawnej i błędnych, szkodliwych wniosków.

Sąd dla jasności wyводу przywoła te orzeczenia:

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r. w sprawie WA 40/03 (OSNKW 2003/11-12/100, Biul.SN 2003/12/2:

Teza: W podstawie prawnej wymiaru kary nie można jednocześnie powoływać art. 85 k.k. i art. 91 § 1 k.k., gdyż pierwszy z tych przepisów określa zasady orzekania kary łącznej w wypadku zbiegu przestępstw, zaś drugi zasady orzekania jednej kary w wypadku ciągu przestępstw.

Jaki jest stan faktyczny, na kanwie którego wydano orzeczenie?

Sprawca popełnił trzy czyny z art. 286 §1 k.k., sąd wymierzył mu kary za poszczególne przestępstwa, a następnie w oparciu o te kary orzekł karę łączną, powołując art. 85 k.k. i art. 91 §2 k.k.

Sąd Najwyższy stwierdził, że nie zachodzi tu ciąg przestępstw i dlatego w postawie wymiaru kary łącznej zbędny jest art. 91 §2 k.k.

Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie II AKa 54/16 (LEX nr 2025524)

Teza: W sytuacji zbiegu ciągów przestępstw prawidłową podstawą orzeczenia kary łącznej jest jedynie art. 91 § 2 k.k.

Jaki jest stan faktyczny, na kanwie którego wydano orzeczenie?

Sprawca popełnił ciągi przestępstw, które znajdowały się zbiegu realnym. Za każdy z nich sąd wymierzył kary jednostkowe i następnie na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. oraz art. 91 § 2 k.k. wymierzył mu karę łączną.

Sąd Apelacyjny z podstawy wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności wyeliminował przepis art. 85 k.k., jako zbędny.

Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6 listopada 2012 r. w sprawie II AKa 321/12 (LEX nr 1238676)

N..

Jaki jest stan faktyczny, na kanwie którego wydano orzeczenie?

Sprawcy popełnili przestępstwa i ciąg przestępstw. Sąd wymierzył kary częściowe, a następnie, na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. wymierzył oskarżonym kary łączne. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z podstawy wymiaru kar łącznych wymierzonych oskarżonym wyeliminował art. 85 §1 k.k.

Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie II AKa 346/12

(LEX nr 1238688)

N..

Jaki jest stan faktyczny, na kanwie którego wydano orzeczenie?

Sprawca popełnił przestępstwa i ciąg przestępstw. Sąd wymierzył kary jednostkowe i na podst. art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył mu karę łączną.

Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w podstawie prawnej rozstrzygnięcia o karze łącznej zawartej w pkt X części rozstrzygającej, w miejsce art. 85 k.k. powołał art. 91 §2 k.k.

Dostępny wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie II AKa 126/06 (Prok.i Pr.-wkł. 2007/2/14, KZS 2007/2/55) zawiera wyłącznie tezę bez uzasadnienia, skopiowaną z orzeczenia Sądu Najwyższego i sądów Apelacyjnych, odnoszącą się wszakże do wymiary kary łącznej, nie zaś do wydawania wyroku łącznego.

Raz jeszcze należy podkreślić, że wszystkie powyższe orzeczenia odnoszą się do sytuacji, gdy Sąd orzeka karę łączną w wyroku jednostkowym. W takim przypadku sięganie do art. 85 k.k. jest rzeczywiście niepotrzebne, bo skoro sprawca jest skazywany za czyny dotąd nieosądzone, to niemożliwa jest sytuacja, żeby już odbywał karę za którykolwiek z nich i którykolwiek z czynów mógł mieć miejsce w tym czasie.

Nie mają one natomiast zastosowania do łączenia wyroków.

Zgodnie z treścią art. 85a k.k., orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Wyliczenie powyższe jest jedynie przykładowe („przede wszystkim”) i orzeczenia dotyczące dyrektyw wymiaru kary zapadłe w poprzednim stanie prawnym nie tracą na aktualności.

Jak podkreślił Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 13.07.1995 r. w sprawie II AKr 184/95 (publ. Prok.i Pr. 1996/2-3/16) przy wymiarze kar łącznych nie bierze się pod uwagę okoliczności przyjętych za podstawę wymiaru kary za poszczególne przestępstwa. Te bowiem podlegają odmiennym zasadom, w szczególności ocenie stopnia winy. Gdyby okoliczności te uwzględnić ponownie przy wymiarze kar łącznych, prowadziłoby to do ponownego sądenia za czyny już osądzone, do ukrytego weryfikowania rzeczy osądzonej. Przy wymiarze kar łącznych bierze się pod uwagę jedynie stopień związku między poszczególnymi przestępstwami, ich łączność przedmiotową i podmiotową. Im związek ten jest ściślejszy, tym bardziej przeważa absorbowanie poszczególnych kar, im luźniejszy - ich kumulacja, to jest sumowanie.

Wcześniej, w wyroku z dnia 7.01.1974 r. w sprawie III KR 339/73 w sprawie III KR 339/73, (publ. OSNKW 1974/5/89) Sąd Najwyższy wskazał, iż związek przedmiotowy, wyrażający się w podobnym sposobie działania i podobnej kwalifikacji czynów, nie przemawia sam przez się za stosowaniem absorpcji przy wymiarze kary łącznej, jeżeli każdy z przypisanych czynów odznacza się znacznym stopniem społecznego niebezpieczeństwa, i z tej racji okoliczność popełnienia ich w zbiegu realnym nie powinna pozostawać bez żadnego znaczenia dla określenia dolegliwości, jaką ma ponieść oskarżony za obydwa przypisane mu przestępstwa. Taka linia orzecznicza była kontynuowana w wyroku z dnia 11.06.1979 r. w sprawie II KR 149/79 (publ. OSNKW 1979/9/92), w którym Sąd Najwyższy podkreślił, iż w razie orzekania kary w warunkach wyroku łącznego sąd powinien kierować się podobnymi względami jak przy orzekaniu

kary łącznej w wypadku jednoczesnego osądzenia kilku czynów. Okoliczność bowiem, że czyny sprawcy w jednym wypadku zostały ujawnione oraz osądzone jednocześnie, a w innym nie, choć byłyby podstawy do orzeczenia kary łącznej, gdyby tylko były od razu sądowi znane, nie może zmienić karnomaterialnej oceny tych czynów z punktu widzenia stopnia ich społecznego niebezpieczeństwa.

Zgodnie z treścią art. 571 § 1 k.p.k. sąd w razie potrzeby zwraca się do zakładów karnych, w których skazany przebywał, o nadesłanie opinii o zachowaniu się skazanego w okresie odbywania kary, jak również informacji o warunkach rodzinnych, majątkowych i co do stanu zdrowia skazanego oraz danych o wykonaniu kar orzeczonych w poszczególnych wyrokach. Dane powyższe służyć mają umożliwieniu prawidłowego określenia rozmiaru kary łącznej w kontekście wspomnianego art. 85a k.k. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.09.1985 r. w sprawie II KR 245/85 (publ. OSNKW 1986/5-6/39) na wymiar kary łącznej w wyroku łącznym istotny wpływ ma zachowanie się oskarżonego w zakładzie karnym albo w środowisku, w którym znajduje się po prawomocnym skazaniu poszczególnymi wyrokami.

Wszystkie czyny objęte wyrokami objętymi łączeniu godziły w mienie, co przemawiało generalnie za łagodzeniem kary łącznej. Miały jednak miejsce na przestrzeni 7 miesięcy, zatem trudno tu mówić o zwartości czasowej, co stanowiło z kolei argument przeciwko jej łagodzeniu.

Jednocześnie opinia o skazanym jest całkowicie przeciętna. Nie był on ani nagradzany, ani karany, a jego postawa jest bierna.

W tych warunkach sąd zastosował zasadę asperacji.

Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 9.06.2015 r. w sprawie IIAKa 101/15 (KZS 2015/6/80), wymierzając karę łączną, stosuje się zwykle dyrektywy karania, a zwłaszcza słuszności i celowości, wyrażane przez związek przedmiotowy i podmiotowy zachodzący między poszczególnymi przestępstwami. Priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji, natomiast oparcie wymiaru tej kary na zasadzie kumulacji lub absorpcji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia.

W niniejszej sprawie podstaw do zastosowania tego rozwiązania brak.

Zgodnie z treścią art. 577 k.p.k. w wyroku łącznym należy, w miarę potrzeby, wymienić okresy zaliczone na poczet kary łącznej.

Dlatego na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie I części dyspozytywnej wyroku sąd zaliczył skazanemu okres kary odbytej dotychczas w sprawie VIIK 88/16 poczynając od 7.02.2017 r.

Na podstawie art. 576 §1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach Sąd pozostawił do odrębnego wykonania.

Na podstawie art. 624 §1 k.p.k. Sąd zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków związanych z wydaniem wyroku łącznego (nie zachodziła konieczność orzeczenia o opłacie – stosownie treści art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych jeżeli kara łączna została orzeczona wyrokiem łącznym, odrębnej opłaty od kary nie pobiera się), mając na uwadze, że przebywa on w zakładzie karnym i jego możliwości finansowe są ograniczone.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować w kontrolce uzasadnień.
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć PR w/m.
3. Przedłożyć z apelacją lub po upływie 20 dni od doręczenia.

18.04.2016 r.